Kisszántul

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 173. szám. **Nagy-Várad.** **Kedd, 1913. julius 29.**

Igazságügyi reformok.

Az igazságügyi kormány az ősszel nagyszabásu programmal lép az országgyülés elé.

Előterjeszti a polgári törvénykönyv tervezetét. Ennek már a második szövege is készen van s ha lehet is ellene több szempontból alapos kifogásokat emelni (például, hogy tele van folytonos utalásokkal s nyelvezete több tekintetben erőltetett), általában igen értékes alkotással fogja gyarapitani Corpus Jurisunkat.

Az új büntetörvénykönyv tervezetéből elkészült az általános rész s azt több szakférfiunak megküldik véleményezés végett. A különös részt öt szakférfiu megosztva az ősszel veszi munkába.

Revizió alá kerül a bünvádi perrendtartás, különösen a legtöbb panaszra okot adott esküdtszéki eljárás és a semmiségi panaszok formalitásokon lovagoló rendszere. Itt a radikális reform még mindig késik: megpróbálják a teljes csődöt mondott, csak idővesztegetésnek és költség pazarlásnak bevált esküdiszéki eljárást foltozgatni, ahelyett, hogy erélyesen fognának a reformhoz és az esküdtszéket egyszerüen eltörölnék, legfeljebb a politikai vétségekre tartván fenn.

Külön törvénykönyv készül az igazságügyi szervezetről.

Az uj polgári perrendtartással kapcsolatban revizió alá kerül az eddigi, osztrák kaptára készült bélyegtörvény s az iparhatóságokról szóló törvény. Ugyancsak a perrendtartással kapcsolatban 42 ügyviteli és hasonló természetü utasitás tervezete készült el.

Készül uj váltótörvény is, a váltójog egységésitése végett Hágában kötött nemzetközi egyezmény és a hozzátartozó egységes szabályzatnak becikkelyezéséről szóló javaslat előterjesztésével egyidejüleg. A hiteljog terén a részvénytársaságokra, a biztositó társulatokra és a csődönkivüli megtámadásokra vonatkozó kérdések kerülnek szabályozás alá.

Októberben az országgyülés elé kerül a képviselőválasztások feletti biráskodásról szóló törvény tervezete.

Folyamatban vannak a sajtótörvény reviziójának munkálata.

Készen van az egységes ügyvédi és birói vizsgáról, továbbá a hivatásszerü büntettesekről szóló törvénytervezetek.

Első tekintetre szinte szédületesnek látszó nagy programmtörvényekkel foglalkozó embernek rögtön az jut eszébe, hogy most legközelebb kidobhatja az ablakon a drága pénzen, részletfizetésekre beszerzett Grill- vagy Dárday-féle törvénytárat s törheti rajta a fejét, hogy honnan szerezzen be magának egészen uj törvénytárat, döntvénytárat, rendelettárat, lehető csekély havi részletekre?

Azt is el kell azonban ismernünk, hogy a programm olyan téren mozog, a hol uj alkotásokra égető a szükség. Egész sor törvényünk elavult már, ezek felfrissitésére, modern szellemben való átdolgozására sokáig nem várhatunk. Elismerés illeti Balogh Jenő igazságügyminisztert, hogy a modern szellemnek utat nyitott az igazságügyi resszortba is.

Békülnek a balkániak

Közben egymást gyilkolják.

Nisben fegyverszünetről, Bukarestben békekötésről tárgyalnak. Olyan bizalommal, aminővel hamis kártyások ülnek asztalhoz. Egymás kezére figyelnek s várják az alkalmat, hogy mikor kezdhetik a tettlegességet ujra.

Mögöttük a kibic nagyhatalmak. Entente és a hármasok nyiltan békét trombitálnak, de mindenik keresi az alkalmat, hogy a játékosok füléhez titkot közvetitsen sugással. De hisszük és reméljük, hogy Nisben megkötik a fegyverszünetet és Bukarestben a békét. Mert ha nem hinnők, borzalommal töltene el a jövő perspektivája.

Szerbia drágán adja a békét.

Belgrád, julius 28. A Politiko cimü lap szerint illetékes helyen Szerbia békefölteteleit a következőkben foglalják össze: Szerbia megkapja mindazon területeket, amelyeket hadserege másodizben is elfoglalt. Szabályozandó a régi szerb-bolgár határ, mert miatta ismételt viszályok voltak. Bulgária hadi kárpótlást fizet. Nisben a katonai tárgyalások a demarkációs vonalról és az ellenségeskedés beszüntetéséről lesznek hivatva határozni. E tárgyalás megkezdésének időpontja még ismeretlen.

A törökök reménye.

Konstantinápoly, jul. 28. A porta holnapra várja a hatalmak lépését és reméli, hogy a hatalmak között nem lesz egyetértés kényszeritő rendszabályok alkalmazására nézve. A porta egyelőre ragaszkodik eddigi politikájához.

Konstantinápoly, jul. 28. Ózman Nizami basa közmunkaügyi miniszter külön megbizással Londonba utazott. Hir szerint a föladata, hogy Drinápoly török megszállása ügyében az angol kormányt kedvezőbb állásfoglalásra birja.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek

Fehér János kötszer gyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási czikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban

és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 419.

Oroszország akcióba lépett.

London, julius 28. Az „Exchange Telegraph“ Comp. jelenti:

Talaat bey táviratot kapott Konstantinápolyból, mely szerint több orosz csapat megjelent a kisázsiai török határon és eljutott Ersingjan község közelébe.

(Ersingjan község Örményországban, Erzerumtól nyugatra fekszik.)

A fegyverszünet.

Páris, julius 28. Itteni diplomáciai körökben nagyon valószinünek tartják, hogy a bukaresti tárgyalások megkezdésével egyidejüleg hallgatólagos fegyverszünet áll be a hadviselő felek között. A szerb és görög csapatparancsnokok utasitást fognak kapni, hogy a hadmüveleteket beszüntessék.

Nő az étvágya Romániának.

Bukarest, jul. 28. Az „Universul“ mai számában Bazilescu egyetemi tanár cikket irt arról, hogy mibe került eddig a román katonai akció. Kimutatja, hogy Románia eddig a mozgósitásra, a csapatok előnyomulására, élelmezésére és hasonló célokra 500 millió leit költött. A mozgósitás ezenkivül rengeteg károkat okozott a nemzetgazdaságban és a termés 25 százalékkal legalább lesz a mezőgazdasági munkások behivása miatt. A kereskedelem és az ipar naponta milliókat szenvedett. Ezekért a veszteségekért, amelyek meghaladják az egy milliárdot, Romániának kompenzációkat kell követelnie, még pedig Ruscsukot, Várnát és a viddini kerületet, ezenkivül pedig 500 millió hadikárpótlást Bulgáriától.

Szerb és görög kegyetlenkedések.

Szófia, jul. 28. A görög katonák a bolgár sebesülteket a harctéren elégették, a törok menekültek szintén igazolják, hogy a falvakban a szerbek és görögök legyilkolták a mohamedán lakosságot. Egész Macedóniát fölperzselték a szerbek és a görögök. Kilkisben, a hol 12,000 bolgár élt, nem marad élő lélek. Tanuk vannak arra is, hogy Gyevgyeliben a szerbek és a görögök megkinozták a nőket és azután megvakitották őket.

A románok Szófia alatt.

Páris, jul. 28. Szófiából jelentik, hogy román lovas- és kerékpárcsapatok már csak 3 kilométerre vannak Szófiától. A szerb és román főcsapatok Bregovica és Petrosán megszállása után folytatják előnyomulásukat Szófia felé.

Miniszterek Erdélyben.

Arad, jul. 28.

Gillányi Imre báró földmivelésügyi és Sándor János belügyminiszter tegnap Aradra érkezett. A miniszterek befogják utazni Erdélyt és megállapitják az árviz okozta kárt.

A Kath. Népszövetség mulatsága.

Zsufolt vonatok. — Parkünnepély. A legszebb hölgy. — A bál.

Annyi halaszgatás, forró várakozás után vasárnap végre lezajlott a *Püspökfürdőben a Kath. Népszövetség nyári mulatsága.* Ennek a mulatságnak óriási vonzereje volt. A Katholikus Népszövetségről tudtuk, hogy nagy átfogó ereje van, keretei szélesek, hivei és tagjai száma napról-napra nő, de hogy ilyen hatalmas tömeget tudjon magával hozni, erre nem is mertünk gondolni sem.

Ezrével hullámzott a jókedvü városi nép a fürdő árnyas utain. A sürün közlekedő vonatok zsufolva igyekeztek a fürdő felé. Autók, magán- és bérfogatok röpitették az érdeklődőket a mulatság szinhelyére, ahol a kitünően szervezett rendezőség emberei fogadták az érkezőket.

A Katholikus Népszövetség igazán nem panaszkodhat. Óriási tömeg lélekzik benne, ha megmozdul, ezrek indulnak zászlója után. S a csapatok élén lelkes emberek állanak; a *csoportvezetők*. Kevés város dicsekedhet ilyen szervezettel, mely mondhatni a földből nőtt ki, csak egy éves és már is ilyen erős. Az egész mulatság rendezésén, pompás programmján és a programm szabályos, szép lefolyásán meglátszott a kitünő előkészület, a rendtartás és a fáradhatatlan buzgalom. Ezért a nagyközönség, mely kitünően érezte magát, meleg elismeréssel adózik az egész rendezőségnek, melynek élén dr *Krüger* Aladár helyi igazgató, *Székely* Lajos és *Zöldy* Bertalan állanak.

A nagyszerüen sikerült nagyszabásu mulatságról a *Tiszántul* kiküldött munkatársa az alábbi érdekes riportban számol be.

Banda a vonatnál.

A délelőtli fürdői vonatokkal megindult az áradás. Az idő ragyogó volt, a folytonos halasztgatás rendkivüli reklámnak bizonyult s igy érthető, hogy a Népszövetség tagjain kivül is rengetegen igyekeztek kijutni a fürdőbe.

A közönség zöme délután ment ki. Már fél kettőkor szines, hangos sokadalom nyüzsgött a várótermekben, elárasztották a perront is. Bent a forgalmi irodában aggodalommal nézték a kirándulók számának rohamos szaporodását.

— Nem lesz elég a különvonat, de még a rendes sem, mondogatták a hivatalnokok. Velencén pedig mégegyszer akkora tömeg várta türelmetlenül a vonatokat.

És valóban: a 15 kocsiból álló különvonat zsufolva robogott ki és a perronról még fele sem szállt föl a közönségnek. Előállt a rendes fürdői vonat. Ez is megtelt. Mire Velencére értünk, egy üres hely sem volt.

Itt már a folyosókra szorultak a felszállók. Izgalmas jelenetek játszódtak le a helykeresésnél. A vonat már elindult, mikor még javában érkeztek családok. Egy családapa előbb elhelyezte családját, aztán rohant vissza jegyet váltani. De ekkora már elindult a vonat, utána futott, közben félredobott utjából három vasutast, nem bánta, hogy egyiknek kezében maradt felöltője, amint vissza akarta tartani és ötven méteres futás után felugrott a mozgó vonatra.

A forgalmi tiszt sipolt, a kalauzok leintették a vonatot, szegény családapát leszállitották, jegyzőkönyvet vettek föl az esetről és megbüntették. De azért kijött a Félix-fürdői vonattal.

Az első vonatot kint a fürdői állomáson cigányzene fogadta. Mig csak a leszállás és bevonulás tartott, a zene a Rákóczi idulót játszotta. A cigányzene természetesen csak fokozta a vidám hangulatot.

A parkünnepély.

A közönség szórakoztatására a rendezőség a fővárosi Városliget több érdekes számát állitotta be. A kurszalon terrasza előtti hatalmas grup körül felállitottak egy csinos fehérfalu bódét, amelynek nem volt teteje. Itt folyt le a *szerencsehalászat*. A 10 filléres horogvetésért a bedobott horogra csinos kis nipp tárgyak akadtak. Ez volt a legkeresettebb és legforgalmasabb játékhely. Itt müködtek:

Pénztáros: Bodnár János; ellenőr: Kovács József. Rendezők: Jakab József, Jónás Béla, Kalló János, Szénássy Mihály.

Jobbra hangos derültség között folyt az állatfejekkel való mulatság. Aki bele tudta dobni a labdát az oroszlán tátott szájába, az dijat nyert. A mulatságot vezették:

Pénztáros: Rottensteiner István. Ellenőr: Rottensteiner József. Rendezők: Szabó Lajos, Tóth György, Tóth Zsigmond, Tarján Gábor, Vadász Andor, Henn Lajos, Üveges György, ifj. Fleisz Mihály.

A szerte futó utakon és sétányokon, a hullámzó tömegben is folyton tölcsengett a leányok kedves hangja:

— Tessék konfettit venni.

— Tessék tombolát venni. Ezzel biztosan fog nyerni.

Szegény kis oláh fátáknak, akik csigát árultak, nagyon rosszul ment. Most konfettit, tombola-jegyet vett mindenki. Több mint 2500 zacskó konfettit adtak el és még elfogyott volna több is, de nem volt.

A legtöbb konfettit és tombolát a következő bájos leányok adták el:

Nagy Böske, Csizmadia Margit, Matay Tinike, Bálint Ilonka, Papp Mariska, Virányi Ilonka, Szász Margit, Bodnár Krisztine, Kmetz Ilonka, Bakos Erzsike.

Volt még *karikadobálás*, melynél közremüködtek: Pénztáros Henn Károly. Ellenőr

HERBST
Arany-, ezüst-ékszer és óra : áruháza :
NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttmann-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyakláncok 10,12, 14 kor.
Gyürük 4, 5, 8. 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyürü 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2.50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár 13—14 kor.
Órajavitás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavitások és átalakitások olcsón eszközöltetnek.
Szemüvegek beteg szemekhez orvosi recept nélkül kaphatók.

Kmecz Lajos. Rendezők: Kalló György, Lakatos Sándor, Lakatos András, Völgyi Gyula, Ocskó József.

Ugy hat óra tájban hirtelen szemetelni kezdett az eső. Már javában tartott a szines konfetticsata. Az első esőcseppeknél kedélyesen megjegyezték:

— Nini! konfettiznek a fellegek is!...

De mikor zuhogni kezdett, mindenki a terrasszra s a kurszalonba igyekezett. Itt aztán kedves szórakozás akadt. *Antalffy* Margitka és *Brán* Viola zongorához ültek és gyönyörü játékukkal ismét felvillanyozták a közönséget. Az eső megállása után vigan folyt tovább a konfettizés esti 8 óráig.

Különböző versenyek.

Még a délután folyamán megtartották a *kugliversenyt*, melynek biráló tagjai voltak: Pénztáros Koch Károly. Ellenőr Ifj. Dobozy János. Bizottsági tagok: Ercsey Lajos, Hottya Károly, Kovács Lajos, Fehér János.

A verseny nyertesei: I. dij Szücs Sándor, II. dij Kondor Viktor, III. Klein Kálmán.

Esti 8 órakor megkezdődött a tánc, amely csak hajnali 2 órakor ért véget. Közben lefolytak a legérdekesebb versenyek, amelyek eredményét a legnagyobb kiváncsisággal várták.

A különböző zsürik megalakitása után az éjféli szünet és a tombolajáték előtt *Székely* Lajos ur kihirdette a zsürik döntését és kiosztotta a boldog nyertesek között az értékes nyereménytárgyakat.

Elsősorban a női szépségverseny eredményét hirdették ki. A Kath. Népszövetség idei Anna-báljának női szépségdiját *Papp* Etelka okl. tanitónő nyerte el. A legszebb nőt az egész publikum lelkesen megtapsolta. Ő kapta meg a dijat: két finom majolika szobrot.

Legszebb férfi lett: Sós Gyula. Dij: Egy pár jegygyürüt kovácsoló Ámor-szobor (bronzból.)

Legnagyobb orru férfi: *Szabó* József. Dij: Egy porcellán jux-tárgy.

Legsulyosabb férfiu: *Székely* Lajos. Dij: Egy majolika medve.

Tombola nyertese: *Szabó* István. Dij: Egy majolika óra és egy pár gyertyatartó.

A tombolajátékkal mindenki meg volt elégedve, mert igen szép tárgyak kerültek kisorsolás alá.

Dr Balogh Jenő a konfetticsatán.

Dr *Balogh* Jenő igazságügyminiszter egész váratlanul megjelent autón a Püspök-fürdőben. Az igazságügyminiszter tudvalevőleg Nagyváradon időzött (ma reggel utazik el) s meglátogatta a két jóhirü fürdőt is.

Meleg érdeklődéssel sétált végig a park utain s éppen a konfetticsata tüzvonalába került, amikor a kurszalonba tartott. Temészetesen neki is kijutott a szines papirosesőből, s a miniszter mosolyogva menekült a kedves vihar elől.

A hölgyek nem is sejtették, hogy Magyarország igazságügyminiszterét árasztják el konfettivel. Csak mikor a csendőrkülönitmény vezetője tisztelgett a kegyelmes ur előtt, akkor tünt föl az előkelő ur.

— Ki ez, ki ez, futott végig a kiváncsi kérdés.

S mikor a miniszter autója kirobogott, vagy hatszáz ember lelkesen megéljenezte. *Balogh* Jenő bizonyára jónéven vette ezt az őszinte üdvözlést, mert hosszasan integetett vissza. A miniszter a Püspök-fürdőből a Félix-fürdőbe ment.

A bál és résztvevői.

Esti 8 órakor kezdődött a bál a fényes diszteremben. A fiatalság nagyszerüen mulatott a szülők nagy örömére. Bizony a terem kicsinek bizonyult, de azzal az elvvel, hogy sok jó ember kicsi helyen is megfér, a legszebb egyetértésben ropták a táncot.

A bálon igen sokan vettek részt s ha nem sikerült az összes résztvevők nevét lejegyeznünk, azt tessék betudni annak, hogy lehetetlenség volt az óriási tömegről teljes névsort készitени. A mulatságnak legalább négyezer résztvevője volt s a táncteremben állandóan 3—400 pár táncolt.

Az Annabálon ott volt Nagyvárad társadalmának számos tagja, mint dr *Karácsonyi* János és dr *Budala* Mihály kanonokok, *Imrik* S. Zoltán esperes plébános, *Halász* Gyula és dr *Lestyán* Endre plébánosok, *Csécsi Nagy Imre* alezredes, *Eleméry* Ferenc tanácsos, Kaczvinszky Andor, Sőtér Viktor, Kelemen Kálmán, Sas Ede, Henez Aurél kapucinus r. házfőnök, Revóczky Béla, Barabás Béla, Kerr czty Viktor, Kiss Bertalan, Horváth Kálmán, dr Mendelényi Béla, dr Papp Károly, Revócsky Béla és még igen sokan.

A hölgyek névsorát is csak hiányosan közölhetjük. Csak egy csekély töredéket sikerült összejegyeznünk a következőkben:

Asszonyok: Leviczky Béláné, özv. Kincel Jánosné, Sas Edéné, Gyurácska Sándorné, Pénzes Ferencné, Boldizsár Istvánné, özv. Nagy Lajosné, özv. Dandé Lajosné, özv. Ádám Józsefné, Tóth Sándorné, özv. Mauga Jánosné, Valézi Mária, Papp Sándorné, Kercselics Kálmánné, Szolnoki Józsefné, Kósza Ferencné, Sziebert Emilné, özv. Varga Kálmánné, Erdélyi Sándorné, Kovács Jánosné, Marcsicsek Józsefné, Kurticsán Péterné, ifj. Barza Józsefné, Beizig Istvánné, Pető Józsefné, Orbán Ferenené, Kovács Ferencné, Balogh Viktorné, Koszta Demeterné, Dormány Sándorné, Vallner Istvánné, Plüjer Ferencné, Balázs Endréné, Nitos Jánosné, Viedmann Margit, Teleki Józsefné, Cséki Sándorné, özv. Szücs Lajosné, Nagy Sándorné, Gonda Károlyné, Olasz Lajosné, Bálint Dénesné, özv. Bálint Jánosné, Teleky Sándorné, özv. Rácz Mihályné, özv. Mezey Sándorné, Jámbor Lajosné, Balogh Ignácné, Körösi Lászlóné, Balogh Jánosné, Csizmadia Gáspárné, Baktai Gyuláné, Török Sándorné, Halmay Albertné, Glopcsa Jánosné, Szilágyi Jánosné, Prop Istvánné Farkas Elekné, Balogh Zsigmondné, Henn Károlyné, özv. Völgyiné, ifj. Henn Jánosné, Papp Lászlóné, Szabó Sándorné, Fazekas Jánosné, Kmetz Sándorné, Csörsz Tamásné, Varga Arpádné, Lénárt Józsefné, Fráter Gézáné, özv. Resch Mihályné, Elek Imréné, Papp Károlyné, Mendelényi Béláné, stb.

Leányok: Papp Etelka, Farkas Zsófika, Csordás Mariska, Hercselics Malvin, Koss Rózsika, Bordás Jucika, Antalffy Margitka, Szálku Ilonka, Fazekas Juliska, Dobi Erzsike, Tógyer Zsuzsika, Brán Viola, Dormány Etuska, Gogán Juliska, Nagy Mariska, Csáki Margitka, Papp Erzsike, Bottó nővérek, Kozma Gizella, Keresztesi Gabriella, Gerő Gizella, Jolán és Blanka, Hornung nővérek, Arnóczky Margit, Henn Piroska, Juhász Margitka, Molnár Janka, Szilágyi Mariska, Szeghő Irma, Mátay Tinike, Krovato Irénke, Kurticsán Katica, Kupfer Bözsike, Nagy Rózsi, Virágos Erzsike, Gonda Manci, Szibert Ida, Belme Erzsike, Szolnoki Mariska, Pasali Rózsika, Némef Mariska, Német Erzsike, Bogdány Mariska, Vitális Ilona, Görög Erzsike, Leipnik Annuska, Partavy Piroska, Partavy Rózsika, Zsdánky család, Tóth Mariska, Brunner Etelka, Koppány Sárika, Daka Emmuska és Ilonka, Kubik Margit, Győry Piroska, Kmetz Teruska és Eluska, Erdélyi Margit, Rósenbaum Giza, Koszta Flórika, Gulyás Gizike, Weisz Jucika. Galina Juliska, Bálint Ilonka, Wallner Jolánka, Weigl Stefike, Elek Mariska, Rigli Irma, Hirsch Juliska, Papp nővérek, Sas Nusika, Csörsz Adél, Jakab nővérek, Baczonyi Margit, Major Etelka, Kassay Micike, Nagy Erzsike, Klencs Rózsika, Rosenbaum Berta, Dandé Etelka, Orbán Etelka, Baktai Margit, Kocsai nővérek, Kassai Mariska, Dienes Mariska, Nagy Mariska, Baizig Margitka, Baczonyi Ilona, Major Karolin, Varga Mariska, Plüjér Emma, Lammer nővérek, Bánffy Mariska, Nyakacska Mariska, Nádas Erzsike, Huvé Piroska, Lovas Ilona, Nagy Vilma, Havasi Katinka, Jancsek Mariska, stb.

Felülfizetések.

A Kath. Népszövetség nyári mulatságára felülfizettek:

Belopotoczky Kálmán 2 kor. Grócz Béla, Kollányi Ferenc 20—20 kor. Bunyitai Vince, Bundala Mihály, Karácsonyi János, Gábriely Lajos 10—10 kor. Sürger Bertalan 5 kor. Lipcsey Gyula 2 kor. Lénárt József 4 kor. Pintér Tamás 4 kor. Takács Emil 3.20 kor. Kertész Istvánné 80 fill. Nagy Illés 80 fill. N. N. 40 fill. N. N. 40 fill. Lipcsey Gyula és Silbert Emil 2 kor. Kelemen Kálmán 1·40 fill. Fetser Ilonka 1·40 kor. ifj. Korémusz Pál 80 fill. Orbán Ferenc 80 fill. Marcsicsek József 40 fill. N. N. 40 fill.

Viharos közgyülés a Sebes-Körözs ármentesitő társulatnál.

Miből fedezzék a gátjavitásokat? — A felső érdekeltség nem fizet.

Tegnap rendkivüli közgyülést tartott a Sebes-Körözs ármentesitő társulat. Normális időben a legcsendesebb gyülések egyike szokott lenni ennek a társulatnak a közgyülése. Tegnap azonban meglepetést hozott a közgyülés, melyen az érdekeltek teljes számban jelentek meg. A közgyülésen *Hlatky* Endre főispán távolléte folytán báró *Drechsler* Gyula elnökölt.

Nyomban a közgyülés megnyitása után *Tabéry* Ármin igazgató-főmérnök terjesztette elő jelentését. E szerint a legutóbbi árviz olyan helyzetbe sodorta a társulatot, amilyenre egyáltalán nem voltak elkészülve.

Már az eddigi munkálatok is teljesen feleméstették a tartalékalapot, pedig még mindég sok tennivaló van hátra. A lerombolt épitmények helyett ujakat kell készitени, sőt a történtek alapján nagyon sok tapasztalatot is szereztek a jövőre nézve, melyek szerint az eddigi árvédelmi munkálatokat reformálni kell. Ezekhez a munkálatokhoz azonban rengeteg pénzre van szükség, amit a jelenlegi pénzviszonyok miatt bankokból nem tud megszerezni a társulat. A munkálatokat pedig haladéktalanul foganatositani kell. A főmérnök javasolja, hogy forduljon a társulat a földmivelésügyi miniszterhez támogatásért. E szerint a minisztertől megfelelő összeget kérne a társulat nem segélyképen, hanem kamatmentes kölcsönnek.

Ezután rátér az előadó főmérnök az árviz körül kifejtett munkálatokra. Megemlitette, hogy a tisztviselők és a hatóságok igen nagy elismerésre méltó módon müködtek közre, hogy a pusztitás nagyobb arányokat ne öltsön. Javasolja, hogy a közremüködött tisztviselőknek jegyzőkönyvileg fejezzék ki köszönetüket.

Végül részvéttel emlékszik meg *Ficzek* Lajosnak, a társulat elhunyt pénztárnokának érdemeiről. Egyben előterjesztést tesz, hogy a jövőben Ficzek Lajos pénztárnoki helyét ne külső emberrel töltsék be, hanem rendszeresitsenek pénztárnoki állást. A javaslatot a közgyülés egyhangulag elfogadta.

A vihar kezdete.

Pekanovits Imre szólal fel elsőnek. Hangoztatja, hogy ő most nem mint mér-

nök, hanem mint a felső érdekeltség egyik tagja szól. Nem hajlandó a kiadásokba bele menni, mert kár csak az alsó érdekeltségen történt. Nagy zaj tört erre ki. A vésztői biró izgatottan ugrott fel:

— Ne tessék az elkeseredést belőlünk kihivni!

Az elnök folytonosan csengetett, mire a hangulat nyugodtabb lett ás Pekanovits tovább beszélhetett. Nem kifogásolná, sőt óhajtaná, hogy a Körözs felső és alsó érdekeltsége váljon külön és külön társulatot alakitson.

A javaslatot természetesen nem fogadták el. Rátért ezután Pekanovits a tisztviselők szolgálataira. Szerinte a tisztviselők oly nagy dolgokat vittek véghez, hogy azt jutalmazni kell. Javasolja, hogy a tisztviselők 1913. évi szolgálati évét két évnek számitsák be a nyugdijba.

Tekintettel arra, hogy ez a tárgy nem volt napirenden, a javaslatot nem fogadták el.

A vésztői biró erre ujból felszólalt. Azt hangoztatja, hogy ép Pekanovits volt az, aki a felsőérdekeltségnél gátakat nem csináltatott és most e miatt zudult le az alsó érdekeltségre az a rettenetes ár, mely a pusztulást előidézte.

Végül a közgyülés kimondta, hogy az ármentésnél közremüködött munkásoknak rendes napidijat fizetnek, de azzal az indokolással, hogy ezt csak azért kapják, mert rendkivüli, aratási időben teljesitettek szolgálatot.

Ezzel az ülés véget ért.

Zielinszky tanár szakvéleménye a csatornázásról.

A nagyváradi általános csatornázási vállalat befejezte a város csatornázásának első körzetét. A vállalat a munkálatokat nem valami fényes anyagi eredménynyel fejezte be, mert értesülésünk szerint tetemes összeget ráfizetnek a munkálatokra.

Most már jönne a végleszámolás, azonban egyes pontokra nézve véleményeltérés van a város főmérnöke és a vállalkozók között.

Hogy ezeket az ellentéteket békés uton ellehessen intézni, a vállalkozók kérelmére *Bordé* Ferenc főjegyző, mint a csatornázás épitésére felügyelő bizottság elnöke meghivta dr *Zielinszky* Szilárd müegyetemi tanárt, országos hirü szaktekintélyt, hogy az ellentétekre nézve adjon véleményt.

Dr *Zielinszky* Szilárd meg is érkezett, azonban a csatornázási bizottság tegnapi ülésén olyan fogadtatást talált *Kőszeghy* József főmérnök részéről, amilyenben még bizonyára nem volt része.

A főmérnök egyszerüen felegesnek tartotta, hogy *Zielinszky* véleményt mondjon. Azon karkoskodott, hogy egy végleges felülvizsgálatra van szükség, nem pedig szakértő véleményére.

A város főmérnöke, ugy vettük észre, a város érdekeit védte, holott a mult évben, mikor a csatornák rosszaságáról csiripolt a veréb is, nem csak a felügyeletet teljesitő mérnök jelentése, nem láttunk nála ilyen erős felbuzdulást.

Végre is *Gerő* Ármin főkapitány szólalt fel olyan irányban, hogy már csak ildomosságból is meg kell hallgatni az országos szaktekintély véleményét, ha ide hivtuk őt.

Zielinszky Szilárd müegyetemi tanár megismertette véleményét a bizottsággal, de amilyen véleményt viszont itt alkotott magának a szives fogadtatásról, azt majd másutt mondja el s bizonyára nem lesz reánk hizelgő.

*

A csatornázás épitésére felügyelő bizottság ülésén *Bordé* Ferenc főjegyző elnöklete alatt dr Zielinszky Szilád müegyetemi tanár, Száhlender Károly, Tabéry Ármin, Gerő Ármin, Kőszeghy József, Niesner Aladár, Rendes Vilmos, Incze Lipót, Rosenberg Izsó voltak jelen.

Bordé Ferenc elnök bejelentette, hogy a vállalat kérelmére az ülésre meghivta dr Zielinszky Szilárd egyetemi tanárt meghivta.

Kőszeghy József szerint a csatorna felülvizsgálatára müszaki biztosnak, jelesül Farkas Kálmán müszaki tanácsosnak a lehivását tartja szükségesnek. A tanács megelégszik-e, ha a felügyelő-bizottság lezárja az ügyet. A felülvizsgálatnak a közönség megnyugtatása végett is meg kell történni. E nélkül ő sem vállalja a felelősséget. Van egy pár vitás kérdés, ezeket nem lehet igy letárgyalni. Ha Zielinszky véleményét meghallgatják, azért még szükséges a felülvizsgálat s a miniszteri biztosnak más véleménye lehet. Zielinszkynek most nincs egyéb terénuma, mint a vállalkozók részéről megadja véleményét a városi mérnöki hivatal véleményével szemben. Egy 1.800,000 koronás munkát legalább formai felülvizsgálattal kell befejezni, hogy senki meg ne támadhassa.

Tabéry Armin elismeri, hogy felsőbb felülvizsgálat után volna helye a bizottság ülésének.

Dr *Zielinszky* Szilárd kijelenti, hogy az elnök meghivására jött, a végett, hogy egy pár vitás kérdés tisztázva legyen és ezáltal a végleszámolás megkönnyittessék. Ő csak erre vállalkozott.

Ezután felolvasták a városi főmérnök korábbi észreveteleit.

Ezután dr *Zielinszky* Szilárd adta elő tájékozásul véleményét a városi vállalkozók között felmerült ellentétekre.

Három utca csatornázását a város elhagyta a tervezetből, de más utcákat pótlólag csatornáztak. A vállalkozók az elmaradt utcákra készült csövek átvételét követeli. — A kártalanitás a városra kötelező, mert tudomása volt a csövek készitéséről és még sem rendelte le idejében azokat. Az árak a szerződésnek megfelelnek.

A burkolás kérdésénél a vállalkozók csak kétszeri burkolásra kötelezhetők, a többszöri burkolás összege megtéritendő a vállalkozóknak. A kavicsolt ut burkolási összegét meg kell állapitani.

A vizmerités kérdésében utólag meg kell állapitani a vizszintet. A nézeteltérést egyezséggel kell megoldani.

A csőealá rakott drénczső részére szükséges földásást a város köteles megtéritení, mert az is a munkagödörhöz tartozik.

Kérte a vállalatot, hogy vizkimerés céljából a munkagödör mellett ásott kutak földmunkáját a város fizesse meg; de a szakértő véleménye szerint ezt a város nem köteles megfizetni.

A csapadékviz és a szenyvizcsatorna részére ásott padlás gödör külön kiszámitandó a patka és a mélyebb gödör szélessége szerint, nem pedig egy szélességben számitandó fel.

Az árkok szélességének egész beszámitását helyesli a szakvélemény, mert az a város tudtával és beleegyezésével lett kiadva.

Ezek voltak dr Zielinszky szakvéleményében.

Bordé Ferenc elnök köszönetet mondott a véleményért, amely sok tekintetben felvilágositotta a bizottságot.

Kőszeghy József főmérnök nyomban reflektált a tanár szakvéleményére.

Zielinszky tanár szakvéleményét irásban is beadja, amelyre Kőszeghy József főmérnök szintén irásban adja meg véleményét.

A nyirbátori választás. Nyirbátorból jelentik: Szabó Lajos esperes, aki Balthazár föllépéséig a nyirbári függetlenségi párt elnöke volt, miután erről az állásáról lemondott, átvette a Balthazár-párt vezetését. A negyven tagu presbitérium rosszalását fejezte ki az esperes eljárása fölött, mire Szabó nyolc oldalas levelet intézett a presbitériumhoz, kifejtve Baltazár programját és azt mondván, hogy mindkettőjüknek egyházi érdekből kell állaniok a harcot. Programjuk legfőbb tétele az, hogy az 1848: XX. t.-c. református szellemben hajtassék végre.

A nyirbátori munkapárt elnöke Balogh Ferenc nyilt levelet intézett dr Deme Sándor ügyvédhez, a függetlenségi párt elnökéhez, amelyben kijelenti, hogy Baltazár Dezső önjelölt, mert — mondta a nyilt levél — sem mi nem hivtuk, sem pedig a központ jelölését nem kaptuk meg. A munkapárt föltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy Baltazár Dezső szint valljon, ha kivánja a támogatásunkat.

A függetlenségi párt jelöltje, *Lähne* Hugó a kerületben tartózkodik Mezőssy Béla kiséretében. Vasárnap Nyirbátorban mondott programmbeszédet s ez alkalomból megjelentek gróf Apponyi Albert, gróf Károlyi Mihály, gróf Vay Gábor és még többen a függetlenségi párt tagjai közül.

Réz Bertalan rágalmazóját elmozditották.

Elnyerte kártyán a rendőrök zsoldját. — A rendőrség ujabb szenzációja.

Annak a csuf hajszának, melyet *Réz* Bertalan ellen indítottak, tegnap egyik főmestere elvette jól megérdemelt büntetését. A polgármester elmozditotta állásától Gere Sándor cimzetes őrmestert, a váradvelencei rendőrkülönitmény vezetőjét. Már rég nem hallottunk a Réz—Bartha ügyről semmit a városházáról. Ez az eset azonban azt bizonyitja, hogy lassan halad a szenzációs ügy a befejezés felé. Jelenleg az akták Thury László főügyésznél vannak, aki most szabadságon van. Nem sokára lejár a főügyész szabadsága és hivatala elfoglalásakor első dolga lesz ebben a monstre fegyelmi ügyben megtenni véleményes jelentését.

Az ügy, mint látszik, a főügyész távollétében sem szünetelt. A polgármesteri hi-

vatalban serényen dolgoztak a vizsgálat iratain..

Első sorban Gere Sándor ügyében folytatták le a vizsgálatot Gere Sándor volt az, aki a Réz—Bartha ügyben Barthának a Réz elleni adatokat szolgáltatta.

Különös érdekessége volt ennek a rendőrőrmesteri vallomásnak, hogy kényelmes fotelben vastag szivart füstölve tette meg jegyzőkönyvi vallomását felebbvalója, Bartha Béla előtt. Már akkor nagy feltünést keltett ez a szokatlan kihallgatási mód, de az igazi megbotránkozást csak akkor érte el, mikor a hivatalos titkokat nyilvánosságra is hozták.

Gere ellen más uton is folyt a vizsgálat. Az őrmester ugyanis az ő kis őrségében valóságos játékbarlangot rendezett be. Mikor a rendőröknek elérkezett a várva-várt zsoldfizetési napjuk, melyre azoknak a kis fizetésü embereknek a családjuk ki tudja, mily keservesen várt, az őrmester magához hivta a szegény embereket egy kis barátságos kártyajátékra. Hónapközben sem pihent sokat az őrmester. Játszott ő szivesen akkor is. Ilyenkor a játékhoz természetesen nem volt pénzük a szegény rendőröknek. Ezen sem akadt fenn Gere. Adott ő szivesen kölcsön.

Hogy az ilyen játékok hogyan végződtek, arról szomoru tanuságot tesznek a vizsgálati adatok. Gere Sándor nyert, még pedig fényesen. Hónap végén pedig, ő mint a különitmény parancsnoka felvette a rendőrök fizetését. Hogy mit kaptak ebből a rendőrök, az nagyon szomoru. Volt olyan rendőr, aki 50 korona helyett 46 fillért kapott. Tessék ebből egy hónapig é'ni a rendőrnek.

Ez a botrányos állapot tudomására jutott Réz Bertalannak, aki nyomban kérdőre vonta Gere Sándort és a legerélyesebben megdorgálva, figyelmeztette, hogy hagyjon fel ezzel a manipulációval. Ekkor történt, hogy Réz Bertalan betegségének gyógykezeltetése végett külföldre utazott. Ez alatt Gere meginditotta Réz ellen a hajszát, mely még nincs befejezve a hatóság előtt.

Gere ellen a lefolytatott vizsgálat oly sulyos adatokat vetett felszinre, hogy azok alapján felfüggesztették állásától. A polgármester végzését *Zilahy* Antal rendőrfelügyelő zárt boritékban kézbesitette Gere Sándornak.

— Tudja mi van ebben a boritékban?

— Nem!

— Ebben az van, hogy azonnal hagyja el a testületet. A ruháját és felszerelését nyomban adja be.

Gerét meglepte a nem várt itélet. Az itéletet tegnap már végre is hajtották Gere az itélet vétele után nyomban elhagyta a szolgálatot és helyébe *Molnár* Márkot rendelte ki a főkapitány szolgálatra.

Az igazságügyminiszter látogatása. *Balogh* Jenő dr igazságügyminiszter tegnap meglátogatta a kir. ügyészséget és a törvényszéket. A miniszter azt a fontos kijelentést tette, hogy Nagyvárad hamarosan uj fogházépületet kap. A törvényszéken az uj polgári perrendtartásról beszélgetett a miniszter *Ember* Géza törv. bíróval. Jelezte, hogy lényeges változtatások lesznek. A kegyelmes ur Ipolyi Keller Gyula vendége volt. Innen Gyulára utazott.

—

HÁZKUTATÁS
a „Tiszántul" szerkesztőségében.

—

Rendőrök a redakcióban.

Tegnap este fél nyolc órakor, mikor a leglázasabban folyt a munka a »Tiszántul« szerkesztőségében, mikor mindenki az iróasztalra görnyedve rótta a sorokat a karcsu kutyanyelvekre, valaki hangosan bekopogott. Mindnyájan kiváncsian néztünk az ajtóra, mert szokatlan, hogy ilyen időben idegen látogató tegye tiszteletét. Mikor aztán kinyilt az ajtó valamennyien meglepődtünk *Bodó* László rendőrfelügyelő állott az ajtóban két tagbaszakadt rendőr-legény között.

Bodó László megköszörülte a torkát, aztán stentori hangon igy szólt:

— Jó estét kivánok! A vizsgálóbiró 1903. Nm. 1103. számu végzése alapján felszólitom, hogy ha van a szerkesztőség, vagy az urak birtokában a »Mért kell küzdeni a katonaság ellen?« cimü röpiratból esak egy példány is, azonnal adják ide, különben kénytelen leszek átkutattatni a szobákat!

Áhá! »Miért kell küzdeni a katonaság ellen?« Ezt mi sem tudjuk.

— Nálunk nincs kérem. Tessék talán megkérdezni a felelős szerkesztő urat.

— Önöknél nincs? — és élesen megvillantak dióbarna szemei Hát az mi? és oda mutatott az egyik munkatárs iróasztalára.

Bennünk megfagyott a vér. Az iratok és könyvek közül kisárgállott egy füzetecske.

Bodó László oda lépett az iróasztalhoz. Nyomában a két rendőr. Hárman összenéztek és egyszerre nyult három kéz a sárga füzet után.

— Majd én! — kiátott a felügyelő. A két rendőr szerényen visszahuzta a karját. Bodó László pedig kihuzta a füzetet és elolvasta a cimlapot. Egy darabig nézte a füzetet, aztán a két hatalmas rendőrt és lecsapta az asztalra. A telefon előfizetők pót-füzete volt.

— Gyerünk a szerkesztő urhoz, adta ki a parancsot. És mentek.

Bentről aztán hallottuk, hogy bizony van oka haragudni a felügyelő urnak.

— Kérem ez nem járja. Én éjszakának idején ingujra vetkőzve hányom a fát, meg a földet hogy megtaláljak egy pár száz röpiratot és most hogy ide jövök, itt nincsen semmi. Micsoda dolog ez? Hát szabad ezt? Mit fogok beirni a jegyzőkönyvbe? Hogy nincs? Hogy nem találtunk egyetlen példányt sem? Azt nem tehetem! Hol akkor a renomém?! Hé rendőrök kutassuk át ezt a szobát.

A rendőrök, mint éhes tigrisek rohantak a szerkesztő szobájába. Az összes polcokról leszedték az összes könyveket, az összes régi »Tiszántul« lappéldányokat, benéztek az inspekciós ágya alá, felemelték az itatós papirokat, kinyitották az asztalfiókokat. Megnéztek mindent, ami csak megnézhető volt. Hiába! Nincs és nincs.

— Talán itt, szólt az egyik rendőr és felemelte a köpőcsészét.

Ott sem volt.

— Jó! Felvesszük a jegyzőkönyvet, hogy nem találtunk semmit, — és mindjárt irni is kezdett.

Mikor már ott tarthatott, hogy nincs egyetlen példány sem a Tiszántulnál, kilép felelős szerkesztőnk és letesz az asztalra egy *zöld* könyvecskét. Bodó felügyelő ur rá néz és hirtelen felmosolyog:

— Hát még is van? Hát hol volt?

— Az iró asztalomon. Beküldték ismertetés végett.

— Az lehetetlen! Ott kerestük! Ott nem volt.

— Csakhogy felügyelő ur piros — meg sárga füzetéket keresett ez — meg zöld.

Fölvették a jegyzőkönyvet, s aztán mentek keresni *zöld.* »Miért kell küzdeni a hadsereg ellen«-t. Mert bizony az a füzet zöld, nagyon zöld. Belül is.

Az ujfalusi választás.

—

A mai küzdelem.

Nagy napja lesz ma az ujfalusi kerületnek. Ma veszi fel ugyanis a küzdelmet a kerület országgyülési képviselői mandátumáért dr *Cziffra* Kálmán a munkapárt és *Balogh* Tihamér a függetlenségi párt jelöltje. Az egész kerület olyan most, mint egy katlan, melyben a pártok szenvedélye forr. Tegnap és tegnapelőtt volt a kerület legkeményebb napja eddig. A kerületben most igyekezett magának hadsereget toborozni mindkét jelölt. Hogy milyen eredménnyel, ma fog eldőlni. A munkapárt győzelmét biztosnak tekintik. A többséget 100 szavazatra teszik.

Tegnap Berettyóujfaluban már minden előkészület meg volt téve. A vasuti állomás mellett lévő térségen három hatalmas sátor áll már készen. Két sátor a pártoké, egy pedig a választás helyisége. Eddigi megállapodás szerint a vasut felőli részen a munkapárt, a község felől pedig a függetlenségi párt nyer elhelyezést.

A választás elnöke dr *Örley* György lesz, aki az első küldöttség szavazatszedő elnöke is lesz. A második küldöttség elnöke *Grósz* Ignác tb. főorvos lesz.

A kerületben a választástól eltekintve a lakosság nyugodtan viselkedik. A földmivelők zöme, kihasználva a jó meleg juliusi időt, állandóan az aratással foglalatoskodtak. Vannak községek, ahol a kortesek egy két gyermeket találtak odahaza, a felnőttek a mezőn dolgoztak. Talán a szorgos munkának is tulajdonitható, hogy a pártszenvedélyek eddig nem törtek ki ugy, mint más választások alkalmával.

A választásra már vasárnap reggel Ujfaluba érkeztek Tempeleán Dezső, Fráter Emil, Markovits Manó főszolgabirák, akik a rend fentartása felett fognak őrködni.

A választás reggel 9 órakor kezdődik. A szavazást Berettyóujfalu kezdi meg. Ez alatt vonulnak majd fel a községek és foglalják el a kijelölt helyeiket. A katonaság és csendőrség állandóan a választás székhelyén az elnök rendelkezésére fog állani.

Illetékes körök azt hiszik, hogy délután 6 órára be fejezik a választást. A választás menetéről kiküldött munkatársunk jelentései alapján ma óránként fogjuk értesiteni a közönséget.

A tanitók fegyvergyakorlata.

—

A leszerelt tanitók köszönete.

Vettük a következő sorokat:

Most ért véget a nagyváradi 4-ik honvédgyalogezrednél a tanitók 28 napos fegyvergyakorlata, melyen 5 ezredtől 78 tanitó vett részt.

Talán a tény sablonos dolognak tetszik hiszen évről-évre ismétlődik s átesik rajta hazánknak igen sok fia, de az idén a nagyváradi ezrednél levő tanitók, különös jó érzéssel töltötték el a 4 hetet.

Örömünkre szolgált azon tudat, hogy tisztultabb, hajlékonyabb s a mi a fő, intelligensebb lett a bánásmód, láttuk azt, ami ezelőtt talán nehéznek tünt fel a katonáknál, hogy nagyon szépen összhangzásba hozható a katonai nevelés a mi nevelői munkánkkal s ezekkel kapcsolatban tapasztalhattuk, hogy katonáink nevelése jó kezekben van.

Ily bánásmód, ily vezetésnek a következménye lehet csak az, hogy soha a legkisebb kihágás vagy más büntethető dolog nem fordult elő s viszont elégedetlenség nem volt sem egyik, sem a másik részről.

Amidőn mindezekről örömmel kellett tudomást nyernünk, ugy viszonzásképen — s mert előbb az „angyalbőrben“ nem lehetett tenni — kétszeres kötelességet óhajtunk teljesiteni ezuton.

Az első volna az, hogy ismerje meg a nagy nyilvánosság is, hogy nem oly rossz, nem oly nehéz a katonai szolgálat olyan tisztikar alatt, mint a nagyváradi honvédezred tisztjei, akik alantasaik sorsát lehetőleg könnyitő nemesszivü és érzésü emberek, a második pedig az, hogy hálás köszönetet mondjunk a gyakorlatot vezető *Jancsó* Árpád urnak, kinek a leszerelés alkalmával mondott igazi atyai szép szavai, bármely modern pedagógus dicséretére válnának.

Egyben köszönetet kell mondanunk a feladatukat gyönyörüen megoldó *Frankó* Géza százados és *Csécsi Nagy* Aladár, végül *Soós* István zászlós uraknak is.

Midőn pedig kedves kötelességet vélek jelen soraimmal teljesiteni, ugy kérem továbbra is az ily katonás, de egyben humánus gondolkodást, az eredmény el nem maradhat, mert a cél mindig egy: a hazaszeretetben a megértés és vállvetett lelkes munkálkodás.

Köszönve szerkesztő urnak soraim közlését, vagyok mindég kész hive

Takács József,
kántor-tanitó.

HIREK

Bogisich Mihály v. püspök aranymiséje.

Bogisich Mihály v. püspök, az esztergomi főkáptalannak tagja vasárnap, e hó 27-én érte el azon napot, amelyen 50 éves áldozópapi müködésére tekinthet vissza.

Bogisich püspök országos érdemeket szerzett az egyházzene fejlesztése körül.

Mint zeneköltő rendkivüli termékeny tehetséggel van megáldva s a zenei müfajok minden ágában maradandó emlékü alkotásokat hozott létre. Tehetségének java részét, sőt erősen tulnyomó részét mint zenész is az egyháznak szentelte s a poros könyvtáraknak szorgalmas kutatása révén az ősi magyar egyházi éneklésnek drága kincseit hozta napvilágra és kinyomatta az „Őseink buzgósága“ cimü énekeskönyvben. Ezen müvével magyar hazafiui szellem és az egyházias érzés terjesztésében és megszilárditásában nagyobb eredményeket ért el az ifju lelkek között, mint a jeles szónokok százai együttvéve.

Szervezte, tisztogatta a templomokban az egyházi zenét és éneket s „Az Országos Magyar Cecilia-Egyesület“ megalakitásával intézményileg is biztositotta az egyházi zeneirodalom tisztaságát s ezen egyesületnek köszönhető, hogy jelenleg a gregonián éneklés terén a müvelt nyugat szinvonalán állunk, sőt bizonyos tekintetben előbb is vagyunk.

Aranymiséje alkalmából 10,000 korona alapitványt tett olyképen, hogy az esztergomi főgimnázium, a főreáliskola, az érseki tanitóképző-intézet, a kisdeóvónő képzőintézet és a vizivárosi érseki polgári leány-iskola 2000—2000 koronát kapjanak s ezen összegek kamatait évenkint az iskolának azon 2 növendéke kapja, akik az egyházi éneklésben legjártasabbak.

Bogisich püspök szerényen kitért azon ünnepeltetések elől, amelyekben ez aranymise alkalmával része lett volna, s már egy héttel ezelőtt elutazott, a Nagyszombat melletti „Szuhai Villá“-ba, hol a jezsuiták vezetése alatt a nyár folyamán papok és tanitók számára lelkigyakorlatot tartanak állandóan.

24-én délután indult el kor- és iskolatársaival Váray János óbarsi plébánossal Pozsonyon át Bécsbe és onnét Mária-Zellbe, hol a bold. Szüz kegyoltáránál f. hó 27-én tartotta az aranymiséjét s a napot csendes elvonultságban töltötte. *R.*

—

*** Az Országos Katholikus Szövetség közgyülése.** Az Országos Katholikus Szövetség tegnap este tartotta rendes közgyülését Zichy János gr. elnöklete alatt. A közgyülésen a tagok nagy számmal jelentek meg s közöttük ott voltak: Ghyllány Imre báró, Forster Gyula br. titkos tanácsosok, Tőttössy Béla dr müegyetemi tanár, Giesswein Sándor, dr Kiss János, dr Strausz István számszéki tanácsos, Erdőssy Károly, a Szt István-Társulat vezérigazgatója, Szebeny Antal dr. orsz. képv., Zlinszky János dr, Zsembery István dr, Hindy Zoltán, Neiszer Antal dr osztálytanácsos, Tóth Károly dr (Ürmény), Mikoss Géza ny. táblabiró, Majanovic Tivadar szerkesztő, Létmányi Nándor dr főgimn. igazgató, Becsky Arzén dr a középponti Kath. Kör titkára, Haviár György állomásfőnök, Ember Károly tanitóképző int. igazgató, Zettner Vilmos máv. főellenőr, Horváth Mihály szövetkezeti igazgató, Jankovich Kálmán, Gerely József, Szőke Gyula dr, Bednárz Róbert udv. káplán, Bradách Emil dr főorvos, Erődi Tihamér dr, Moldoványi Gyula dr, Mócsy István, dr, Kovács Pál dr stb. A közgyülésen Hindy Zoltán igazgató terjesztette elő a szövetség müködésére vonatkozó terjedelmes jelentését, mit egyhangulag elfogadva, a közgyülés letárgyalta a zárószámadásokat a XXIII. nemzetközi eucharisztikus kongresszus magyar bizottságának számadását, a költségvetést, miket egyhangulag megállapitott s a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a felmentvényt megadta. Ezután Zsembery István dr ügyvivő alelnök inditványára fővédővé megválasztották Eszterházy Miklós herceget, majd a választásokra tértek át s ujból megválasztották elnökké Zichy János grófot, tiszteletbeli alelnökké Boromisza Tibort, Várady L. Árpád püspököket, ügyvezető alelnökké Zsembery István drt, alelnökké Gerliczy Félix br drt, Giesswein Sándor drt, Kanter Károlyt, Mattyasovszky Lajost és Zlinszky János drt. Végül megalakitották az igazgató-tanácsot. A közgyülést követő igazgató-tanácsi ülésen Hindy Zoltánt ujból igazgatóvá választották.

*** A gyászjelentések frazeologiája.** Nagyon megszivlelésre méltó a figyelmeztetés, amelylyel gróf Mailáth Gusztáv Károly erdélyi püspök legutóbbi körlevelében rámutat azokra a sablónos, de nem korrekt kifejezésekre, amelyek a gyászjelentésekben szoktak előfordulni.

A gyászjelentésekben — irja a püspök — igen gyakran fordulnak elő olyan kifejezések, amelyek téves magyarázatra adhatnak alkalmat s melyek nem fejezik ki eléggé a keresztény meggyőződést.

Ilyenek: „Fájadalomtól . . . *megtört* szivvel . . .“; helyesebb: „Szomoru, de Isten akaratában megnyugvó szivvel . . . jelentik“ stb. „A halotti szentségek felvétele után . . .“; helyesebb: „haldolók szentségeinek . . .“, még helyesebb: az „Egyház szentségeivel megerősitve“ „Hült teteme . . . *örök* nyugalomra . . .“; helyesebb: „a boldog feltámadás reményében nyugalomra helyezni . . .“ „Legyen emléke áldott!“ Ez kevés! „Béke lengjen hamvai fölött!“ Szintén üres beszéd! Helyette: „Nyugodjék békében!“ vagy: „A viszontlátásra!“ vagy „Az örök világosság fényeskedjék neki!“

A püspök felszólitja papjait, hogy ahol csak lehet, oktassák ki hiveiket az egyházi szellemnek megfelelőleg helyes kifejezések használatára.

*** A Páris-patak beboltozása.** A Páris-patak beboltozási munkálataival most már igen rövid idő alatt teljesen elkészülnek. Ez lesz egyik legszebb technikai alkotása Nagyváradnak, amely a szakemberek elismerését is kivivta. Várad-Olaszinak nagy része megmenekül a büzös, szennyes pataktól, amely állandó bacillus fészek. A patak beboltozása kapcsán felmerül önkénytelenül a kérdés, hogy mikor szándékozik a város a régi patakmedret betömetni, mert ha ugy hagyják nyitva egy darabig, még veszélyesebb lesz a környék közegészségügyére, mivel eddig egy-egy nagyobb eső csak kimosta a medret, de ezután nem lesz más egy állandó pocsolyánál.

*** A velencei piac elhelyezése.** A váradvelencei piacot elhelyezték, sokkal messzebb a Templom-háta mögé. A közönségnek nagyon kellemetlen ez a piaci helycsere, mert alkalmatlan helyen van, az eladók detto panaszkodnak ezen intézkedés miatt. A piacáthelyezés aktusát Vadász J. rendőrfelügyelő végezte. Valószinüleg a közuti vasut miatt és érdekében a dolog s a biztonsági szempontot hozzák fel indokul, holott 6—8 éve, mióta a piac Velencén fenn áll, baleset nem történt a vásár helyén, mely mellett a közuti vasut sinei haladnak. A templom előtti nagy tér kitünő fekvése miatt predesztinálva van a piac helyének s ugy halljuk, hogy a városrész közönsége küldöttségileg akarja kérni a hatóságot a régi piac helyének megtartására.

*** Megszünt a „Magyar Nemzet.“** Tegnapelőtt, vasárnap XXXII. évfolyamában megszünt a kormány lapja, a Magyar Nemzet. A szerkesztőség és kiadóhivatal a vasárnapi számban bucsuzott a közönségtől. A kormánypárti félhivatalos ezentul kizárólag a Budapesti Hirlap lesz.

*** A Petőfi Sándor asztaltársaság** Petőfi Sándor halálának évfordulója alkalmából kivételesen nem szerdán, hanem julius hó 31-én csütörtökön, ünnepélyes összejövetelt tart; melyre nemcsak a tisztelt tagokat, hanem Nagyvárad-Váralja, Velence és Csillagváros hazafias polgárságát is tisztelettel meghivom. Eisele Sándor elnök. Az összejövetel a szokott helyen — Rőlich B. szövetkezeti vendéglőben — lesz.

*** Állatkiállitás és lóverseny Nagyszalontán.** A nagyszalontai gazdasági kiállitás iránt mindjobban fokozódik a közönség érdeklődése. A kiállitás kereté-

ben vasárnap nyilott meg az állatkiállitás, amely rendkivül gazdag. A környékbeli és a biharmegyei nagyobb uradalmak pompás lovakat, szarvasmarhákat, sertéseket, stb. állitottak ki. Délután volt a lóverseny, amelyet azonban elmosott a hirtelen kerekedett zápor; csak az első három számát futották le a gazdag programmnak. Az első dijat Olga nevü lovával Bereczky Sándor fugyivásárhelyi lakos nyerte.

* **A voltai csata emléke.** Emlitettük, hogy a voltai csata emléke alkalmából a 7. huszárezred Nagyváradon tartózkodó eskadronja megünnepelte az évfordulót. A huszárok azonban nem a Teleky-utcai református templomban voltak isteni tiszteleten, hanem a Teleky-utca mellett levő kis kápolnában, ahol *Boross* tábori lelkész tartotta a szent misét és szép beszédben méltatta a nevezetes évfordulót.

* **Felborult aratók.** *Czeilig* Imre margittai gazda tegnap délután feleségével, két kis gyermekével és egy arató munkással hazafelé igyekezett a saját szekerén. A lovakat maga a gazda hajtotta. Utközben a lovak megbokrosodtak és a szekeret felboritották. A gazda és két gyermeke kiröpültek a kocsiból, de jelentéktelen horzsolást szenvedtek. Felesége azonban oly szerencsétlenül bukott a szekér alá, hogy egy oldalbordája eltört és még sulyos belső sérüléseket is szenvedett. Az aratómunkás pedig, akinél kasza is volt, ráesett a kaszára, mely a lábát csaknem levágta. A sulyosan sérülteket beszállitották a kórházba.

* **Finta Sándor** tegnap haza érkezett. Utközben, amint Pestről jött, kiszállt szülőföldjén, Turkevén. Megbizták Hajdu László zenekritikus szobrának elkészitésével és egy Kossuth szobor mintázásával. Finta Sánder pár napot tölt a Lakatos-utcai házban, ahol most nagy az öröm. Legközelebb Duna-Szent-Benedekre megy.

* **Honvédzenekar a Royalban.** A magyar kir. nagyváradi honvédzenekar ma, kedden este a „Royal kávéház“ és „Rimanóczy Étterem“ terrasszán hangversenyt rendez. Tekintettel a vacsorázó közönségre a hangverseny este 8 órakor kezdődik. Kedvezőtlen idő esetén a hangverseny elmarad.

* **Gyilkos apa.** A váraduzsopai titokzatos kettős haláleset felderitésével megbizott váradlesi csendőrségnek ma sikerült elfogni a gyilkost. A gyilkosságot Pelle Györgygyel vadházasságban élő Kurpás Mária édes apja Kurpás György követte el. Mindkettőjüket arzénikummal mérgezte meg Kurpás György. A gyilkosság végrehajtásában a vele ugyancsak vadházasságban élő Rita Tógyerné segédkezett. A gyilkos apát és az elvetemült asszonyt tegnap bekisérték a nagyváradi ügyészségre, ahol Szolnok Jenő kir. ügyész hallgatta ki őket. Kihallgatás után előzetns letartóztatásba helyezték a gyilkosokat.

* **Az antimilitarizmus nagyváradi orrvértanuja.** Goldstein Dezső és Vég Dezső egy kicsit megszédülhettek a nihilizmus eszméitől, mert ha a kaptafa, meg a gyalu időt engedett nekik antimilitarista röpiratok lázitó tartalmu folyóiratok terjesztésén törték a kis fejüket. De a nihilisták közös végzete: a pech hamar a torkukra forrasztotta a »megváltó eszmék« terjesztését. Legelső dörgedelmüket még a nyomdában lefoglalta a rendőrség. Senkisem olvashatta az égi szózatot. A két fiu, nagyon elkeseredett a balszerencse mián. Különösen a 17 éves Goldstein gyerek, akinek bünbánatában megeredt az orrvére. Egy ideig nyugodtan folyhatott a piros lé, de mikor aztán több folyt már ki annál a mennyiségnél, ami a »vértanuság«-hoz szükséges, megijedt a kisfiu és beszaladt az izr. kórházba. Utóvégre nem engedheti, hogy esetleg még fejfáját is kapjon az antimilitarismusért! Még csak az kéne! Inkább sohasem ir lázitó »foiyóiratot«, de az egészségét nem hagyja! Igaza van. Most az izr. kórházban elmélkedik, hogy még is csak békésebb kenyérkereseti eszköz a kaptafa, mint a katonaság ellenes röp-, folyó- és másféle iratok szerkesztése Ehhez még gondolkodni is kell! . . .

* **Jégverés a megyében.** A felhőszakadások és árvizek Biharmegyében is tetemes károkat okoztak. Most meg a jég okozott nagy kárt a vármegye több községében. Sarkad, Ant, Kötegyán és Okány községekben tognapelőtt óriási vihar, jégeső pusztitott. Amit az állandó eső meghagyott, most tönkre verte a jég. A jég és vihar este fél 8 órától egy jó fél óráig tartott.

* **Elvesztette a karkötőjét** a Katholikus Népszövetség Anna-bálján *Balogh* Józsefné. A karkötő aranyból való s ékkövekkel van diszitve. A becsületes megtaláló sziveskedjék a karkötőt a tulajdonosnak (Temető-u. 15. sz.) átadni.

* **¡Házasodik az uram!** (Kinema-szkecs a Vigadóban.) Fenomenális sikert aratott tegnap este a Vigadó-mozgó szinházban *Korcsmáros* Nándor remek mozi-bohózata, a „*Házasodik az uram!*“ cimü legujabb magyar kinema-szkecs. A tipikus pesti darab falrengető kacagást, nyilt tapsokat vált ki a közönségből, mesésen mulat mindenki egész előadáson végig. Az est hőse *Mály* Gerő, a jóizü komikus, felülmulja önmagát. Partnerei *Marosi* Adél, a nagyváradi közönség régi kedves ismerőse, kiforrott müvésznő, *Hajnóczy* Lili, a bájos diva, vrlamint *Fehér* Gyula, *Szőreghy* Gyula és *Sándor* József. Elsőrendü összjátékuk, a sikerült pesti film-felvételek tették népszerüvé ezt a bohózatot. Erről fog ma mindenki beszélni Nagyváradon. Ma kedden is két előadás lesz, este 7 órakor és 9 órakor. A ki nem látta, ne mulassza el megnézni ezt a kivételes szenzációt.

* **CSODASZÉP, friss, idei termésü csemegeszőlő! Őszibarack, cukordinnye, ausztriai idei alma, friss paradicsom** stb. Kitünő hegyi borok, kőbányai **szalon** és **maláta sörök. MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, Körös-utcza. Telefon **448 sz.**

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönseg szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Különlegességi** cukorka- és csemegeüzlet csak egy van városunkban, *a cukorka bonbonniére* a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemege különlegességek izét. Ezért mindenkinek saját érdeke egészségi szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezze be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel *Benedek Testvérek* tulajdonosok.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán,* passagé-kapu mellett.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Utasok,** Félix- és Püspökfürdőkbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörcsarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terrasszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitünő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **A Betfiai barlang titka** már fel van fedezve, de az is nyilt titok, hogy játékot, ajándéktárgyat és egyébb bazárcikket a legjobban a **Párisi bazárban** a Sas alatt lehet vásárolni.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegeket stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javitással együtt *Hatvany* és *Szentmiklósy* szücsök, Nagy Sándor-u. 1.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi müszer, kötszer és testegyenesitő gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Szenzáció a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban egy országos hirnevü női zenekar hangversenyez a legujabb ének és zeneszámokkal naponta változatos müsorral. *Biró* Irénke és *Báthory* Adél karmesternők vezetése alatt, a társulat tagjai elsőrangu erőkből van összeállitva u. m. *Biró* Irénke csellómüvésznő, *Kővary* Józsa priménekesnő, *Báthory* Adél zongoramüvésznő, *Földesy* Lili kitünő harmonista, *Füredi* nővérek dob és hegedü müvésznők és *Várady* Franciska nagybőgősnő, a társulat magánszámokkal is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hangverseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szives párfogást kérnek Biró Irénke és Báthory Adél karmesternők

x **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászon cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve Feketénél Szent János-utcán, Kispipa mellett.

x **Klein Vilmos és Társa** üzlete ismét megnyilt Rákóczy-ut 18. Meglepő olcsó és szolid árban szerezhetők be finom férfiingek á 2·—, lábravalók 1·—, gyermek-kötények —·50, gyermek harisnyák —·24, 12 drb finom batiszt zsebkendő 3·—, férfi és gyermek sapkák már —·36 fillértől, női kesztyük —·18 filiértől, vászoncipők —·60 ftől. Mindezeken kivül kaphatók férfi és női harisnyák, női clott lüszter és vászon kötények, férfi és női esőernyők, clott és siffon szoknyák, bőr és acél áruk és sétabotok nagyválasztékban. Nagyobb mennyiségü legujabb öngyujtót —·50 fillérjével árusitjuk ki.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.“** itteni fiókja junius hó 1-én *Kórház-utca 6. sz.* alatt modernül berendezett, ujonnan épülő GARAGE ÉS JAVITÓMÜHELYT nyit meg. A garage és javitómühely felszerelése és kiállitása minden követelményeknek megfelelő lesz A társaság eme uj vállalkozása automobilista körökben általános megelégedést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerüen berendezett garage és javitómühely az autotulajdonosok között régen érzett köszükséget pótól.

x **Okleveles tanitónő** — mérsékelt dij mellett — órákat ad *iskolai tantárgyakból,* valamint *zongora* és *hegedüből,* akár saját lakásán, vagy pedig házhoz járva. Kivánatra tanit *rajzot* és *olajfestést* is. *Lakatos-utca 11. sz.* a.

x **Ismét megérkeztek** elegáns modellkalapok UJHELYI RÓZA Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátyolok is kaphatók. Telefon 130 sz.

* **Rimanóczy-étterem,** helybeli és vidéki intelligens családok találkozó helye. *Estélyek, társas vacsorák és összejövetelek* részére külön termek. *Kitünő italok, izletes magyar konyha. Abonensek elfogadtatnak.* Szives pártfogást kér *a bérlő.*

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a

Ramminger é

szinházi és hölgyfodrász

szemben a szinházzal.

Telefon 1076. Telefon 1076.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* uri-, női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyü cikkeken,** amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyü áruháza árusit Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazàr épület, szinház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

* **Kossuth-utca** 12. sz. ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* füző-teremnél Nagyvárad Szinház-u. 4. Emke mellett. **Készit:** legujabb divatu füzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Állandó nagy raktár füzővédőkben.* Telefonszám 827.

Valódi **Chassala szandálok,** amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA

(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNCTÁBLA KÉSZITŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

Értesités.

A mai naptól kezdve házhoz szállit a **Schlauch-téri kioszk** mindennap **jegeskávét** és **fagylaltot,** kisadag fagylalt **24,** nagyadag fagylalt **30** és jegeskávé **30** fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. MAGYARI BÉLA hirneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását Bémer-térre (EMKE kávéház emeletére) helyezte át.

Olcsó gyógykurák itthon.

Hűléses, csúzos, rheumás fájdalmak ellen iszap, forró lég, fenyő-fürdők. Álmatlanság ellen villanydelej gyógyitás, hizlaló, soványitó kurák.

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

Utazó bőröndök, utazási czikkeket legjobban és legolcsóbban

STERNBERGNÉL,

Szent László-tér 2. sz.

OCCASSIO ELADÁS

a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv

kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Szőllőgazdasági cikkek:

kákkő, raffia, kénmáj, fonal, ojtó-viasz és pamut, rézkénpor, bordói por legjutányosabban a

WURST JÓZSEF

cégnél szerezhetők be.

TÁVIRATOK

...

Törökország megrendszabályozása.

Pétervár, julius 28.

(Saját tud.) A békedelegátusok hir szerint a nagyhatalmak utján rászoritják Törökországot, hogy huzódjék vissza Drinápoly alól. Ha ezt nem teszi, a törököket végleg kiverik Európából.

—

Összeomlott fal.

Budapest, jul. 28.

(Saját tud.) A fővárosban a Szénássy-féle ház (Kristóf-tér) 2 emeletes tüzfala leomlott. Maga alá temetett 10 embert. Csak egy sebesült meg: Sonnenfeld Arthur. A ház területét elzárták.

—

Két önkéntes eltünt.

Bécs, jul. 28.

(Saját tud.) Az 59. ezred két önkéntese eltünt. Wiedern Alfréd holttestét két nap mulva találták meg a hegyek közt. Somvald a másik aki fővárosi tanár, még nincs meg.

—

Az expressz katasztrófája.

Kopenhága, julius 28.

Szombat délután kevéssel négy óra után nagy vasuti szerencsétlenség történt Bramingentől egy kilométernyire a Sneun folyó hidjának közelében. A Kopenhágából Eszbjergbe tartó expresszvonatnak mind a két lokomotivja kisiklott. A két lokomotiv fölborult és lezuhant a töltésről, magával rántva a kocsikat, az utolsó kocsi kivételével.

A vonatnak nyolcvankilenc utasa volt, akik közül 14 megsebesült, 15 meghalt. A vasuti személyzet sértetlen maradt.

—

Forradalom Portugáliában.

Páris, jul. 28.

(Saját tud.) Koszta portugál miniszterelnök csaknem merényletnek esett áldozatul. Gyorsvonaton Oportóba utazott, midőn utközben egy ember a miniszterelnök kocsijába akart behatolni. A merénylőt azonban még idejében sikerült letartóztatni. Megmotozásánál több revolvert találtak nála. Kiderült, hogy egyike a legveszedelmesebb portugál anarkistáknak.

Páris, jul. 28.

A Havas-ügynökség jelenti Madridból: Itt tartja magát a hir, hogy Lisszabonban forradalom tört ki, mely nagy méreteket öltött. Lehetetlen erre vonatkozólag biztos értesüléshez jutni.

—

A Fogászat

körébe eső összes műveleteket a LEGJOBB MÓDSZEREK szerint, KEZESSÉG MELLETT végzi

FODOR L. LAJOS

VIZSG. FOGTECHNIKUS

(Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. sz. és Széchényi-tér 2. sz.

Telefon 865. Telefon 865.

SPORT

A erdélyi bajnokcsapat veresége.

A NAC győz 5:0 ellen.

Régecskén volt, midőn még a NAC kezdő csapata az akkori Városliget buckás és füves térségén a kolozsvári vasutasok szintén ujonccsapatával az uj sport dicsőségéért versenyzett. Fejletlen technikával s primitiv sporttudománnyal rugdosták a labdát és a kemény fövenyt a goalok kierőszakolásáért s ma már mind a két csapat bajnoki rangban van a maga kerületében s viseli a büszke bajnoki cimet, mely nehéz küzdelmek dija s csak kitünő csapatok privilégiuma.

A két szomézéd bajnokcsapat mérkőzése persze szenzációszámba ment, de nem alakult olyan érdekfeszitően, mint ahogy várni lehetett. A NAC ugyanis mindjárt a verseny elején imponáló tulsulyra emelkedett a KTC felett, mely az egész meccs alatt védekezésre kényszerült. Igaz ugyan, hogy a vasutas csapat a második félidöben csak 10 emberrel játszott, de az is kétségtelen, hogy viszont a NAC kétszer annyi goalt is csinálhatott volna, ha a lövéseket a szél és balszerencse nem üldözi. A NAC széllel játszva, mindjárt az ellenfél kapujához jut s azt állandóan lövöldözi, a labda minden irányban repül a kapu felé, de mintegy szándékosan elkerüli a célt. Strasser és Kürschner a legjobb helyzetekből is csak kapufát vagy lábat találnak. A közönség bosszankodik a NAC goalképtelenségén, amiből még az ellenfél is bizalmat merit és le-lefut, néha egész a váradi kapuig. Türelmetlen és elégedetlen mindenki, hogy a NAC csatárainak szép mezőnyjátéka és legizgatóbb rohamai a kapu előtt meghiusulnak, mintha csak üres töltéssel lövöldöznék. Végre Döme töri meg a jeget s jó messziről belelő a hálóba. A félidő eredménye igy: 1:0.

A második félidőben már nem volt oly peches a NAC és Döme Strasserrel egyremásra lövik a goalokat s bőségesen kárpótolva az első félidő meddőségét. Strassernek háromszor, Dömének kétszer tapsol a közönség a berugott goalokért. Méltó partnereik voltak még Kucsera, Hoffmann, Raditz, Braun, Katona, Horváth Péter kitünően fékezte a szárnyas kereket.

A kolozsvári csapatban remek volt a centerhalf, a jobb szélső, az egyik hátvéd és a kapus.

Nagy Lajos biráskodása ezuttal is korrekt volt.

Főverseny előtt a NAC ifjusági csapata játszott igen szépen az Egyetértés és a NAC II. kissé lanyhán és a Törekvés I. ellen. Ezek eredménye:

NAC ifj.—Egyetértés 2:1.
NAC II.—Törekvés 1:1.

NYILTTÉR

Szülők figyelmébe!!!

ajánljuk a **„DONÁT-féle ker. magántanfolyamot“** ahol mindazon tanulók, a kik az iskolában nem tudták a kereskedelmi tantárgyakat elsajátitani, okvetlenül — különös kipróbált módszer alapján — a kereskedelmi életben szükséges tudományt megszerezhetik. **Különösen** kiemeljük, hogy a kereskedelmi tantárgyakban: ugymint **„egyszerü és kettős könyvvitelben, magyar és német levelezésben, ker. számtanban, váltótanban“**

érettségire is előkészitünk.

Junius hó 1-én az összes tantárgyakban különösen **gyors-, gép- és szépirásra**

uj tanfolyam kezdődik.

Egész nyáron át nyitva. — **Beiratások naponta!** A tanfolyam vezetője:

DONÁT KÁROLY

Szabadság-utca 3.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	814.25
Osztrák hitelrészvény	—	617.—
4%-os koronajáradék	—	81.05
Osztr. magy. államv.	—	691.—
Jelzálogbank — —	—	412.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	505.—
Hazai bank — — —	—	279.—
Magyar bank — —	—	534.50
Keresk. bank — —	—	3610.—
Rimamurányi — —	—	687.—
Salgótarjáni kőszén —	—	746.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1023.—
Közuti vasut — — —	—	634.—
Városi villamos — —	—	355.50
Adria — — — —	—	538.50
Atlantika — — —	—	—.—

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

UJDONSÁG!

Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A **„Csodaréztrombita“** rendkivül erős, vastag sárgarézből van készitve könnyen fujható, 45 cm. hosszu, szép, tartós billentyükkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal

csak 6 korona

Wágner a hangszerkirály országszerte elismert elsőrendü hangszeráruháza, BUDAPEST JÓZSEF-kör ut 15. Fényképes hangszerárjegyzék ingyen. **Ovás! Figyelem a pontos czimre és házszámra.**

KORZÓ-KAVÉHÁZ.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget és a mélyen tisztelt ismerőseimet, hogy a Körös-utcán levő

Korzó-kávéház

vezetését átvettem és azt modernül átalakitottam.

Hetenkint kétszer kedden és csütörtökön a közkedvelt nyári kerthelyiségben

uzsonna-zene

elsőrendü zenekar közremüködése mellett. Családok és összejövetelek kedvelt találkozó helye.

Szolid polgári árak! Gyors és előzékeny kiszolgálás. Szives pártfogást kér

KATZ ADOLF,
a Csarnok-kávéház volt fizető pincére.

KORZÓ-KAVÉHAZ.

Nagyvárad város tiszti főorvosi hivatalától.

830—1913. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszter ur 111000—1907. VII. B. M. számu körrendelete és a városi tanács 15197—1907. számu végh. határozata alapján felhivom mindazokat, akik egy netalán fellépő kolerajárvány esetében felállitandó kolerakórházban mint ápolók 6 korona napidij és élelmezés és mint fertőtlenitők 5 korona napidij mellett alkalmaztatni óhajtanák magukat, hogy ebbeli szándékukat naponként délelőtt 1/2 9 óráig 10 óráig, a városi tiszti főorvosi hivatalnál (Városház) Körös-utcai bejáró, földszint 32 ajtó, jelentsék be.

Nagyvárad, 1913. julius 27.

Dr. Nemes,
tiszti főorvos h.

A legszórakoztatóbb

hangszereket szállitja

Wágner „Hangszer-Király“

Budapest, József-körut 15. (Telefon.)

A milánói, párisi és londoni kiállitáson az első dijjal kitüntetve.

Hegedü, 16 drb. felszereléssel 12 korona.
Jogásztárogató, billentyükkel 16 korona.
Kétsoros hangverseny harmonika 25 korona.
Beszélőgép, hatalmas hangu 40 korona.
Csodaréztrombita, erős, 6 korona.
Varázsfuvola, ajándékkal 4 korona.
Javitási szakmühelyek!

Fényképes árjegyzék ingyen! Óvás! Ügyeljünk a „Wágner“ névre és a 15. házszámra.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota)** és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né

elsőrangu fűszer- és csemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötözőháns, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára ::**

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye

LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemü lakatos munkák, **vasszerkezetek, vizvezeték** javitások és **takarék-tűzhelyek** elsőrendü kivitelben.

Gazdasági eszközök készitése ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Láncos kútaink** ugy tartósság, mint vizemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindennemü gépjavitások szakszerüen. és gyorsan eszközöltetnek.

Melocco Péter cementárugyár és épités vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyürüket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton épitési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü épitését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghivást az ország bármely részéből elfogad

UFI YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet: Zöldfa Passage 93. Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termésü borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad Rákóczi-u. 20.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készitményü

sérvkötőit,

szuzpenzoriomok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálak. bidég,

anatómiai sérvkötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, müvégtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. **Külön próbaterem női és férfi kiszolgàlàsra. Óriási nagyraktàr. Tisztviselők és iparosoknak àrengedmény.**

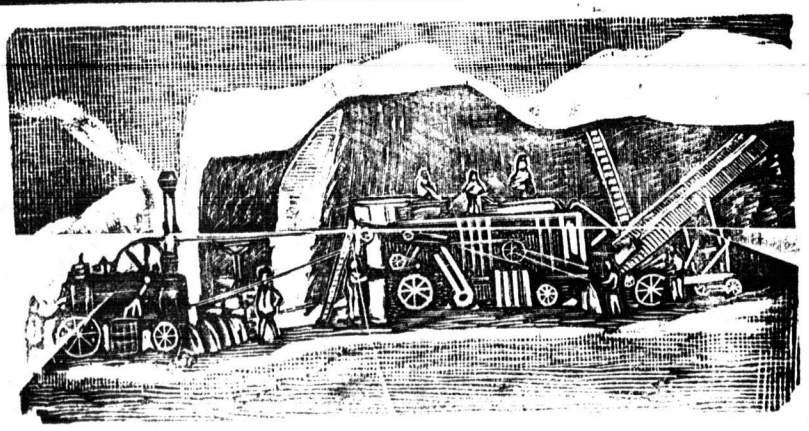

Csordás József

villanyerőre berendezett

gépjavitó telepe

NAGYVÁRAD

Templom-u. 7.

Ajánlja gépjavitó telepét, malomberendezések, rézöntés, henger rovátkálás, esztergályozás és minden e szakmába vágó munkának a legpontosabb elvégzésére.

A Katholikus Népszövetség
nagyváradi szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen ogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein

A Katholikus Népszövetség
jogvédő irodája.

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Kör könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékosságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Kör könyvtári helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltetnek.

A Katholikus Népszövetség
biztosító osztálya.

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállitmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosít sokat,** végül útipodgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály (Kath. Kör épülete) szolgálnak.

Legolcsóbb bevásárlási források!

Alapittatott 1893. **Freund Benjámin** Alapittatott 1893.
műórás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.
RITKA ALKALOM.
Üzletem átalakitása miatt a teljes raktáramat kiárusitom eddig nem létező leszállitott árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyürüket, fülfüggőket és más ékszernemüeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50 % engedmény.

Tátray Sándor
telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vizvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK
pénzünket idegen cégnek, vegyünk
láncKútat
MÁRKUTZ JÓZSEFNÉL
Akadémia-u. 1. sz.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.
Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hivásra megjelenek.

Oláh Sándor
épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.
Elvállal minden e szakmába vágó uj munkákat és javitásokat jutányos árban. Takarék tüzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kivánatra küldök.

Jenny Jenő
órás, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 39. sz. Óra és ékszer javitásokat pontosan eszközölök.
Tanuló felvétetik.

Petry Árpád
órás- és műszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut 9.
Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemü müszerészi munkák szakszerü javitása elfogadtatik.

UJ keztyüs és sérvkötő készitő!!
Keztyük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készittetnek. Báli keztyük 70 cm. hosszu, csak 6 korona. Tisztitások és javitások azonnal eszközöltetnek Ruganyos sérvkötők 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

BALOGH JÁNOS bádogos és vizvezeték berendező telepe
Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488. Uri- és Szaniszló-utcákkal szemben.

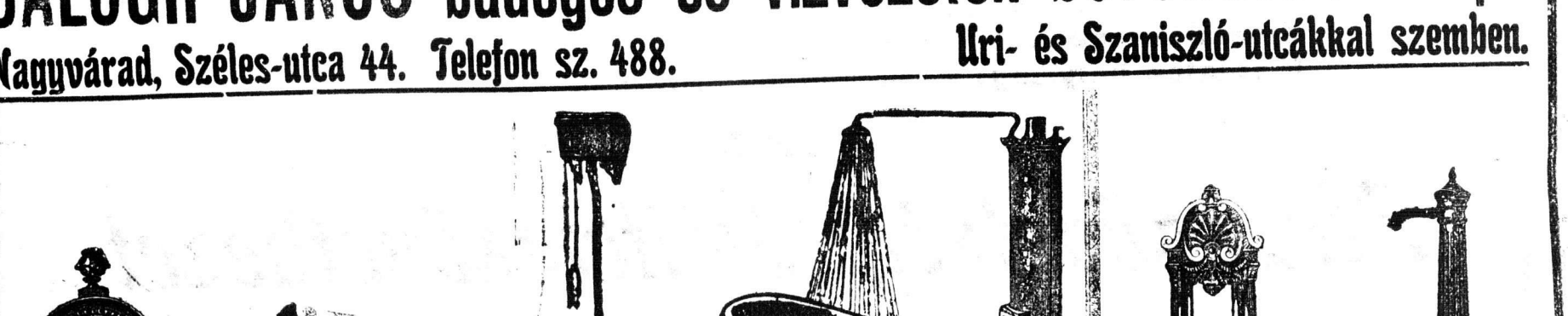

A nagyérdemü közönség figyelmét tisztelettel felhivom 18 év óta fennálló jónevü üzletemre, ahol e szakmába vágó mindennemü munkálatokat ugymint eddig, a legpontosabban és lelkiismeretesen teljesitem. Nagybecsü megrendelőim támogatását kérve
kiváló tisztelettel
Balogh János.

JÉGSZEKRÉNYEK
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK
kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.